

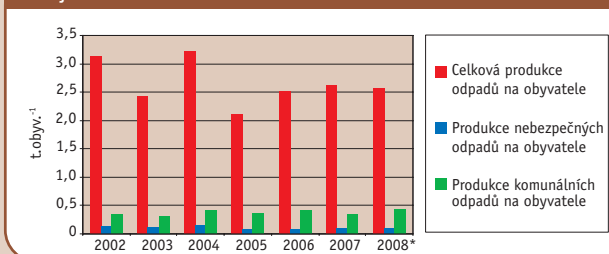


Odpady

PRODUKCE ODPADŮ

V Olomouckém kraji došlo v roce 2008 k mírnému poklesu celkové produkce odpadů, zejména stavebních a demoličních, což souvisí se sníženou intenzitou stavebních a demoličních prací. V roce 2008 se kraj z hlediska produkce odpadů řadil na 8. místo v ČR.

● Produkce odpadů na obyvatele v Olomouckém kraji [t.obyv.⁻¹], 2002–2008
Zdroj: CENIA

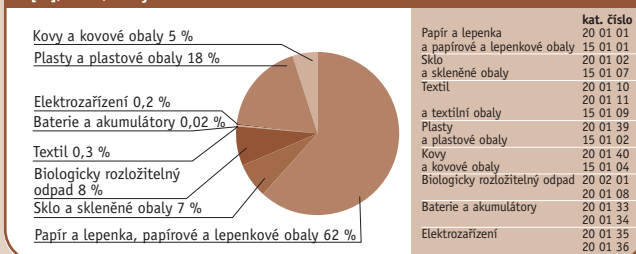


NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

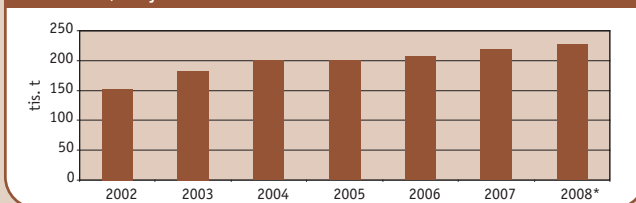
Positivní trend vykazují ukazatele množství vytříděného komunálního odpadu (papír, plasty, sklo), které odráží výsledky projektu „Intenzifikace odděleného sběru komunálních odpadů včetně využití jeho obalové složky“. V rámci projektu byla v Olomouckém kraji budována základní síť sběrových nádob pro separovaný sběr ve městech a obcích a zároveň proběhla komunikační a informační kampaň na podporu třídění.

Také separace biologicky rozložitelného odpadu má trvale vzestupnou tendenci. Tento trend bude pokračovat i v následujících obdobích z důvodu postupného zavádění separace biologicky rozložitelného odpadu u občanů z vesnické a vilové zástavby. Zvýšený podíl vyprodukovaného elektrozařízení dokumentuje efektivní systém zpětného odběru prováděného kolektivními systémy. I přes účinnější systém třídění a zvýšení materiálového využití odpadů je převládajícím způsobem odstraňování odpadů skládkování, což odpovídá současným ekonomickým a technickým podmínkám na území Olomouckého kraje.

● Struktura materiálově využitelných složek z komunálních odpadů v Olomouckém kraji* [%], 2008, Zdroj: CENIA



● Množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním v Olomouckém kraji [tis. t], 2002–2008, Zdroj: CENIA



* předběžné údaje

AKTIVITY KRAJE V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

- Základním strategickým materiálem, podle kterého se realizuje environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO), je **Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Olomouckého kraje** ze dne 17. 9. 2004. V rozpočtu kraje na rok 2008 byly na podporu rozvoje EVVO schváleny finanční prostředky ve výši 1 mil. Kč.
- V roce 2008 byl vyhlášen dotační titul **Program podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Olomouckém kraji pro rok 2008**. Z částky 538 tis. Kč bylo realizováno 25 projektů s tématy EVVO školních vzdělávacích programů, osvětové akce pro veřejnost (Den Země, Den bez aut aj.) a aktuální problémy regionu, vydávání informačních materiálů a výstavba, údržba a provoz terénních informačních zařízení včetně naučných stezek.
- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje (KÚ OLK) vydal publikaci pro pedagogy **Ekologická výchova Olomouckého kraje ve školním roce 2008/2009**, která byla distribuována na všechny školy v kraji.
- Ve dnech 20.–21. 11. 2008 proběhl IV. ročník **Krajské konference environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Olomouckého kraje**, konané v nízkenergetické budově střediska Sluňákov ekologické výchovy v Horce nad Moravou. Školy, které se zapojily do III. ročníku soutěže **Zelená škola Olomouckého kraje**, byly oceněny a finančně podpořeny.
- Ve spolupráci se středisky volného času a neziskovými organizacemi byla realizována **přírodovědně ekologická soutěž Zelená stezka – Zlatý list 2008** pro žáky ZŠ a víceletých gymnázií. V kraji proběhlo 12 místních kol s celkovou účastí 1 194 žáků.
- Dne 24. 10. 2008 bylo realizováno **krajské kolo Ekologické olympiády**, kterého se zúčastnily kolektivy středoškolské mládeže.
- V prosinci 2008 proběhla distribuce separačních nádob v rámci projektu **Sběrné nádoby do veřejných institucí, zejména do školských zařízení**, financovaného z Operačního programu Infrastruktura Ministerstva životního prostředí.
- Byla realizována osvětová aktivita **Panevropský týden lesa** s cílem zlepšit informovanost o lesním ekosystému a lesnictví a s důrazem na ochranu lesa a jeho ekonomický význam. Ve spolupráci s KÚ OLK připravily Lesy ČR, s.p., Střední lesnická škola Hranice, Sdružení lesních pedagogů ČR, Správa lesů města Olomouce, ÚHÚL, pobočka Olomouc a Středisko ekologické výchovy Studánka města Uničova aktivity lesní pedagogiky, např. výukové programy v lesním ekosystému, Dny lesa, vycházky s lesním pedagogem, přednášky, besedy apod.
- KÚ OLK nabízel pedagogům **semináře občanského Sdružení Tereza**, které je koordinátorem mezinárodních projektů, např. Globe, Ekoškola a Les ve škole – škola v lese. Do těchto projektů se již zapojily desítky škol z kraje.
- Ve spolupráci s obalovou společností EKO-KOM, a.s. byly zorganizovány semináře pro pedagogy **Odpady a obaly** a pro děti MŠ, ZŠ a SŠ **ekoprogram Tonda Obal na cestách**, který se uskutečnil na 80 školách v kraji.
- KÚ OLK poskytoval **informační servis o možnostech uplatnění EVVO** ve vyučovacích předmětech, zájmových kroužcích a celoškolských projektech. Informoval pedagogy o možnosti zapojení do sítě škol realizujících EVVO – MRKEV, do sítě mateřských škol rozvíjejících EVVO – Mrkvíčka a do **Klubu ekologické výchovy** (profesní občanské sdružení patří mezi kluby UNESCO, které soustřeďuje pedagogické pracovníky a zájemce o EVVO).

Další informace

<http://www.kr-olomoucky.cz>

Porovnání stavu životního prostředí v Olomouckém kraji s ostatními kraji podává srovnávací zpráva „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR – Porovnání krajů, 2008“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2008

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2009, Ministerstvo životního prostředí

Spolupráce: Krajský úřad Olomouckého kraje, Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: GZH, s.r.o.

Kontakt:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Litavská 8, 100 05 Praha 10

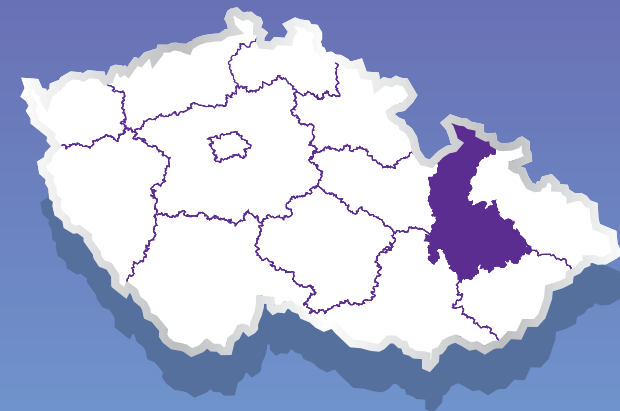
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2008

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Olomoucký kraj



Ministerstvo životního prostředí
České republiky





Obecná charakteristika



Olomoucký kraj je možné rozdělit na hornatou, chladnější a řidčeji osídlenou severní a východní část, a na nížinnou, zemědělsky využívanou oblast Haná na jihu podél řeky Moravy. Horský systém kraje tvoří Rychlebské hory na severozápadě s hlavním hřebenem podél hranic s Polskem, na které navazuje za sedlem Ramzová Hrubý Jeseník, druhé nejvyšší pohoří ČR (Praděd, 1 491 m n. m.). Na rozdíl od většiny nejvyšších pohoří ČR toto pohoří není pohraniční a odděluje Šumperko od odlehlejšího Jeseníka. Severovýchodním směrem Jeseníky spadají do Vídnavské nížiny, na jihovýchodě na ně navazuje pohoří Nízký Jeseník. Jižní část, přibližně od Mohelnice dále na jih, tvoří výběžek Vněkarpatských sníženin – Hornomoravský úval, který je významnou zemědělskou oblastí kraje. Většina kraje patří do povodí Moravy (Dunaje), oblast na sever a východ od hlavního hřebene Jeseníků je odvodňována do Odry. Sever kraje má chladnější klima, vysoké horské polohy patří mezi nejchladnější v rámci celé ČR. Hornomoravský úval má teplé a suché klima.

Mezi přírodní zajímavosti kraje patří nejrozlehlejší moravské rašelinště Reviz u Jeseníku či lužní lesy v CHKO Litovelské Pomoraví. Pod hřebenem Hrubého Jeseníku leží u Koutů nad Desnou největší přečerpávací vodní elektrárna v ČR Dlouhé stráně s výkonem až 650 MW. V Olomouckém kraji se nachází řada jeskyní – na severu u Jeseníka jeskyně na Pomezí, na jihu Javoříčské, Mladečské a Zbrašovské aragonitové jeskyně. Hranická propast u Hranic na Moravě je nejhlubší v ČR (- 274,5 m).

Z ekonomického hlediska je Olomoucký kraj průmyslovo-zemědělský. Ekonomika hanáckých okresů je stabilnější a dostatečně rozmanitá, okres Jeseník a severní část okresu Šumperk však bohužel díky své poloze a dopravní dostupnosti patří k ekonomicky slabším regionům. Mezi nejvýznamnější průmyslové odvětví v kraji patří potravinářský průmysl, textilní a oděvní průmysl a výroba strojů a zařízení. Jižní a centrální část kraje patří mezi oblasti s velmi úrodnou půdou, průměrné výnosy pěstovaných plodin – ječmene, pšenice, řepky i technické cukrovky dosahují velmi vysokých hodnot. I přes velmi atraktivní přírodu není v kraji příliš rozvinutý cestovní ruch, v porovnání s ostatními kraji je zde méně ubytovacích zařízení. Dopravní dostupnost jižní části kraje je velmi dobrá, Olomouc a nedaleký Pířerov jsou významnými železničními uzly. Naopak u Jeseníka je špatná dopravní dostupnost jedním z významných faktorů ovlivňujících rozvoj tohoto regionu. Na tvorbě hrubého domácího produktu v ČR se Olomoucký kraj podílel v roce 2007 pouze 4,7 %, v přepočtu na 1 obyvatele dosahoval jen 75,1 % republikového průměru.

• Základní socioekonomická charakteristika Olomouckého kraje, 2008 Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	Údaj za kraj	Podíl na ČR (%) / průměr ČR
Rozloha (km ²)	5 267	6,7 / -
Počet obyvatel	642 137	6,1 / -
Hustota zalidnění (obyv.km ⁻²)	121,9	- / 132,7
Podíl městského obyvatelstva (%)	65,8	- / 73,8
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	6,2	- / 5,4
Tvorba HDP na obyvatele (běžné ceny, Kč)	269 684	- / 353 701
Tvorba HPH podle sektorů (%)*		
- Primární (zemědělství a těžba)	4,7	- / 4,1
- Sekundární (zprac. průmysl, staveb. a energetika)	38,6	- / 36,1
- Terciární (služby, doprava a správa)	56,7	- / 59,8

* Hrubá přidaná hodnota (HPH) představuje nově vytvořenou hodnotu, kterou získávají institucionální jednotky z používání svých výrobních kapacit. Je stanovena jako rozdíl mezi celkovou produkcí a meziprofitěbou.



Ovzduší



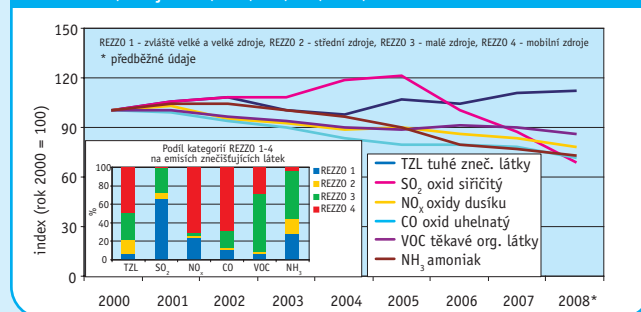
Ovzduší

Zdraví

EMISNÍ SITUACE

V rámci Olomouckého kraje lze hodnotit meziroční vývoj v produkci emisí znečišťujících látek pozitivně. U všech základních znečišťujících látek, s výjimkou TZL, došlo oproti roku 2007 ke snížení jejich produkce. V případě emisí TZL bylo v roce 2008 produkováno množství srovnatelné s rokem 2007. Na celkovém snížení emisí SO₂, CO a VOC je menší podíl velkých stacionárních spalovacích zdrojů (DALKIA Česká republika, a.s. – Teplárna Olomouc – snížení emisí SO₂ o cca 1 000 tun v důsledku příznivých teplotních podmínek s nižšími požadavky na výrobu tepla). Důvodem celkového snížení emisí NO_x, CO a VOC je menší produkce těchto emisí v oblasti mobilních zdrojů. Směrné doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro SO₂, NO_x, VOC a NH₃ pro rok 2010 byly v Olomouckém kraji v roce 2008 dodrženy. I nadále zůstává problematická produkce NO_x a přesto, že v roce 2008 byla nižší než v předešlém hodnoceném období, zůstává blízká emisnímu stropu. Na produkci NO_x se největší měrou podílejí mobilní zdroje znečišťování ovzduší (silniční automobilová doprava), s minimálními možnostmi ovlivnit produkované množství znečištění. Největším producentem emisí TZL, NO_x a CO byly v roce 2008 mobilní zdroje znečišťování ovzduší. SO₂ v největší míře produkovaly zvláště velké a velké stacionární zdroje, a to zejména zdroje v oblasti průmyslu a městské teplárny. Na produkci VOC se nejvíce podílely malé stacionární zdroje znečišťování ovzduší. Jak vyplývá z výsledků emisní bilance, největší podíl na znečišťování ovzduší Olomouckého kraje mají mobilní zdroje znečišťování ovzduší – silniční automobilová doprava. Z celkového množství emisí v Olomouckém kraji v roce 2008 vyprodukovaly mobilní zdroje cca 50 % emisí TZL, 71 % emisí NO_x, a 69 % emisí CO.

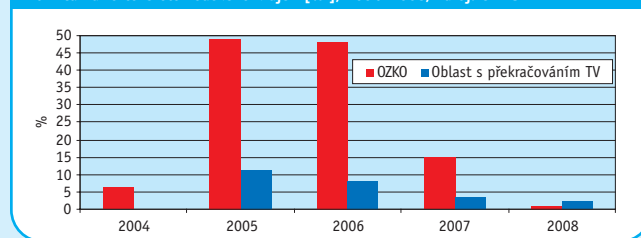
• Vývoj emisí základních znečišťujících látek v Olomouckém kraji [index, rok 2000 = 100], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ



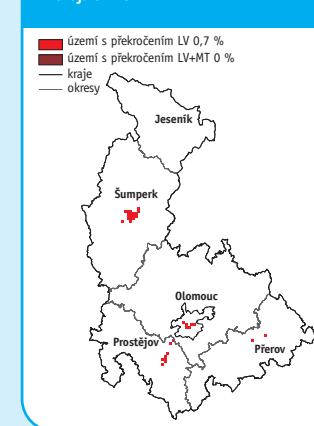
KVALITA OVZDUŠÍ

V roce 2008 došlo na území kraje k překročení denního imisního limitu pro PM₁₀ na 2 stanicích (Olomouc-Velkomoravská a Šumperk MÚ) z celkového počtu osmi. Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší byly vymezeny na 0,7 % území kraje. Oblast s překračováním cílových imisních limitů bez zahrnutí přizemního ozonu byla vyhlášena na 2,2 % území kraje. Cílový imisní limit pro ozon byl překročen na třech stanicích (Jeseník, Pířerov, Olomouc-Šmeralova) z šesti, na kterých je tato látka na území kraje monitorována. Imisní situace je silně ovlivňována rozptylovými podmínkami. V roce 2007 i 2008 byly tyto podmínky příznivé, v důsledku čehož lze konstatovat zlepšení situace týkající se kvality ovzduší.

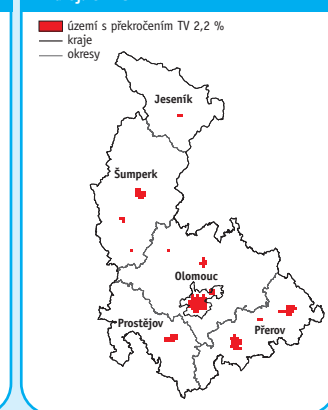
• Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší a oblastí s překračováním cílových imisních limitů na rozloze Olomouckého kraje* [%], 2004–2008, Zdroj: ČHMÚ



• Mapa oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší v Olomouckém kraji, 2008 Zdroj: ČHMÚ



• Mapa oblastí s překračováním cílových imisních limitů bez zahrnutí přizemního ozonu v Olomouckém kraji, 2008 Zdroj: ČHMÚ

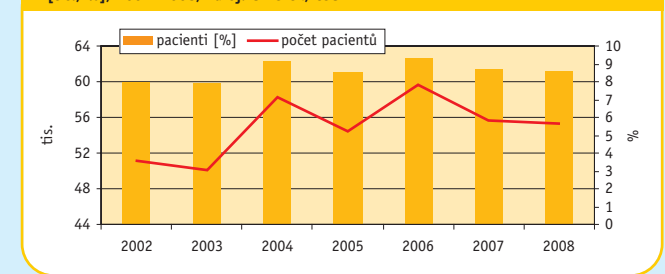


- LV – imisní limit (z angl. Limit Value)
- TV – cílový imisní limit (z angl. Target Value)
- MT – mez tolerance
- OZKO – oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší; oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (oxid siřičitý, suspenované částice PM₁₀, oxid dusičitý, olovo, oxid uhelnatý a benzen).
- Oblastí s překračováním cílových imisních limitů se rozumí území v rámci územního celku (zóny nebo aglomerace), kde je překročena hodnota cílového imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren). Cílový imisní limit je stanoven i pro přizemní ozon, který se z důvodu jeho překročení na většině území ČR nezahrnuje do vyhodnocení.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Mezi zdravotně nejvýznamnější znečišťující látky v ovzduší patří suspenované částice v ovzduší a oxid dusičitý v lokalitách významně zatížených dopravou. V určitých lokalitách (zatížených dopravou, průmyslem nebo vytápěním domácností) jsou problémem i PAU (polycyklické aromatické uhlovodíky). Každoročně je nadlimitním koncentrací těchto látek vystavena určitá část populace v závislosti na aktuální kvalitě ovzduší. Znečištění vnějšího i vnitřního ovzduší je spojováno, jako jeden z mnoha faktorů (výživa, životní styl, imunita apod.), s nárůstem alergií. Počet alergických onemocnění obecně stále narůstá, stav na území kraje lze v posledních letech označit za stagnující. Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích v roce 2008 na území kraje byl 55 281, tj. 8,5 % všech obyvatel kraje (celkově je v ČR 8 % pacientů s alergickým onemocněním). Oddělit přímý vliv znečištěného ovzduší od ostatních spolupůsobících faktorů a kvantifikovat jej je však značně obtížné.

• Počet a podíl pacientů léčených v alergologických ordinacích Olomouckého kraje [tis., %], 2002–2008, Zdroj: ÚZIS ČR, ČSÚ





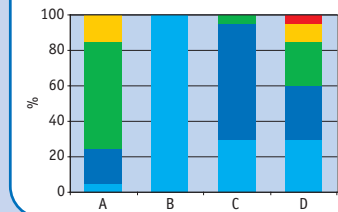
Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

V kraji bylo sledováno 20 profilů na řekách Morava, Bečva, Moravská Sázava, Desná, Bělá, Branná, Bystřice, Oskava, Třebůvka a Valová.

- Ve skupině A byl nejzateženějším tokem Valová v Polkovicích, který měl celkový fosfor zařazen do IV. třídy a polovinu ze sledovaných ukazatelů do III. třídy. Ve IV. třídě měly hodnoceny fosfor i profily Blata-Tovačov a Třebůvka-Loštice. Celkový fosfor se tak stal nejhůře hodnoceným ukazatelem, který mělo celkem 60 % profilů, zejména v Moravě, v III. a IV. třídě. III. třídou byly klasifikovány také AOX na 7 z 15 sledovaných profilů, BSK₅ na čtyřech profilech, NL 105 °C na třech profilech, konduktivita, amoniakální dusík a RL 105 °C na dvou profilech. Ojedinele dosáhl této třídy i dusičnanový dusík a CHSK_{Cr}.
- Ve skupině C byla jediná III. třída stanovena pro veškeré železo v profilu Valová-Polkovice.
- Ve skupině D byly V. třídou ohodnoceny enterokoky v profilu Bečva-Dluhonice a IV. v profilech Oskava-Přivovice a Valová-Polkovice. Termotolerantní koliformní bakterie, které byly monitorovány na všech 20 profilech, dosáhly nejhůře III. třídy v profilu Moravská Sázava-Rájec. Chlorofyl byl stanoven pouze na jediném profilu – Bělá-Mikulovice, a to v I. třídě.

Podíl sledovaných profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupin ukazatelů A–D v Olomouckém kraji [%], 2008, Zdroj: CHMÚ



Třídy jakosti podle ČSN 75 7221

- I. neznečištěná voda
- II. mírně znečištěná voda
- III. znečištěná voda
- IV. silně znečištěná voda
- V. velmi silně znečištěná voda

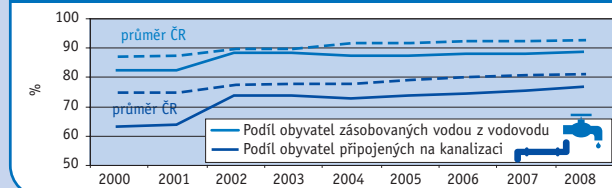
Skupiny ukazatelů

- A - „Obecné, fyzikální a chemické ukazatele“
- B - „Specifické organické látky“
- C - „Kovy a metaloidy“
- D - „Mikrobiologické a biologické ukazatele“

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 1,64 mil. m³ na hodnotu 30,40 mil. m³. Zároveň počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně zvýšil o 4 532. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2008 činila pouze 86,5 l na obyv. za den. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti se podařilo snížit pod průměr ČR, který v roce 2008 činil 19,4 %.

Zásobování pitnou vodou a připojení na kanalizaci v Olomouckém kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ



Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu v Olomouckém kraji [%], 2000–2008, Zdroj: ČSÚ

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Podíl ztrát	22,7	26,3	26,3	25,0	22,1	19,9	20,4	19,1	17,6

V domech připojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2008 žilo 70,3 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 95,9 % odkanalizovaných odpadních vod. Za nejvýznamnější akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách v roce 2008 lze považovat dokončení rekonstrukce stávající kanalizace a výstavbu nových kanalizačních stok v obcích Kojetín a Drahouše, která tak byla napojena na ČOV Hranice. V části města Přerova byly vybudovány kmenové stoky pro odkanalizování městské části. V rámci akce „Rekonstrukce a dobudování stokové sítě města Olomouce II“ bylo dokončeno odkanalizování třech městských částí a místní části Radíkov. Do provozu pro provedené rekonstrukci a intenzifikaci byla uvedena městská ČOV v Lipníku nad Bečvou a průmyslové ČOV v závodě Aloisov a Lukavice společnosti Olšanské papírny a.s.

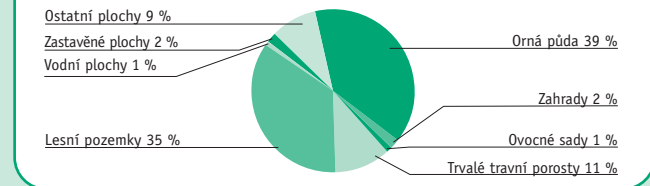


Lesy, krajina, zemědělství

VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Rozloha Olomouckého kraje v roce 2008 činila 526 663 ha. Meziročně klesla rozloha orné půdy o 434 ha, vzrostla výměra trvalých travních porostů o 146 ha a lesních pozemků o 83 ha. Ostatní kategorie se výrazně nezměnily. Pokračoval trend úbytku orné půdy ve prospěch nárůstu plochy trvalých travních porostů a lesních pozemků.

Struktura využití území v Olomouckém kraji [%], 2008, Zdroj: ČÚZK

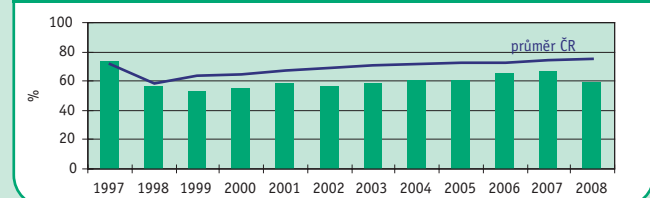


LESY

Výměra lesů Olomouckého kraje v roce 2008 činila dle ČÚZK 183 300 ha, lesnatost dosáhla 34,9 % (průměr ČR je 33,7 %), tj. sedmé nejvyšší hodnoty v ČR. Lesy zvláštěního určení tvořily 21 % rozlohy lesů, meziročně se jejich rozloha procentuálně nezměnila.

Výše celkových nahodilých těžeb dosáhla sedmé nejvyšší hodnoty v ČR, 751 tis. m³ dřeva, výše nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy, z nichž polomy vázané na poškozování větrem tvořily většinu, dosáhla 655 tis. m³ dřeva. Zdravotní stav lesních porostů je určován především mírou defoliací*. Míra defoliacie v Olomouckém kraji byla v roce 2008 třetí nejvyšší v ČR.

Vývoj míry defoliacie jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2–4) v Olomouckém kraji [%], 1997–2008, Zdroj: VÚLHM

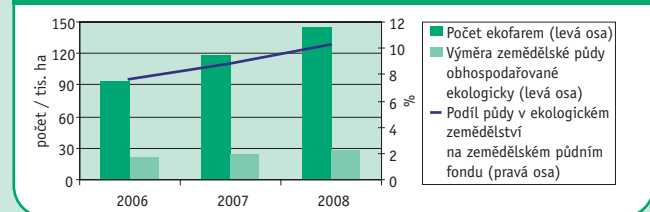


- * Defoliacie (odlštění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehličí) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Hodnoty defoliacie se rozdělují do pěti základních tříd, z nichž poslední tři charakterizují významně poškozené stromy: 0 – žádná (0–10 %); 1 – mírná (11–25 %); 2 – střední (26–60 %); 3 – silná (61–99 %); 4 – odumřelé stromy (100 %).

Ekologické zemědělství

V Olomouckém kraji v roce 2008 tvořila výměra zemědělské půdy obdělávané ekologicky 10,1 %, resp. 28 431 ha celkové výměry zemědělské půdy v kraji (280 811 ha), což kraj řadí na 7. místo v ČR. Výměra ekologicky obdělávané půdy v ČR dosáhla 8,04 % zemědělské půdy.

Vývoj ekologického zemědělství v Olomouckém kraji [počet, tis. ha, %], 2006–2008, Zdroj: MZE



Ochrana přírody

ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY

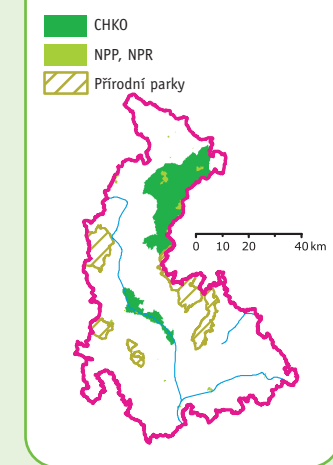
Na území kraje se z velkoplošných zvláště chráněných území nachází CHKO Jeseníky a CHKO Litovelské Pomoraví. V kraji bylo v roce 2008 evidováno 138 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 6 079 ha. V roce 2008 bylo vyhlášeno jedno zvláště chráněné území, a to přírodní památka Malé Laguny. Z hlediska územní ochrany přírody na obecní úrovni se na území kraje nacházejí přírodní parky Břežná, Sovinecko, Údolí Bystřice, Terežské údolí, Kladecko a Velký Kosíř.

V roce 2008 byl na území Olomouckého kraje mimo CHKO financován Krajským úřadem management 77 zvláště chráněných území ve výši 3,112 mil. Kč.

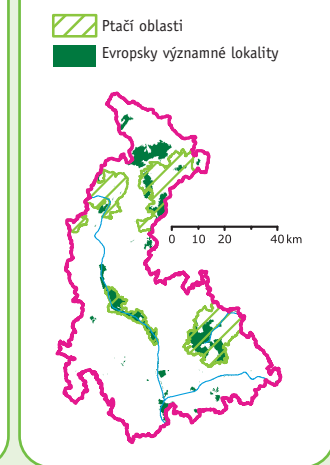
Počet a rozloha velkoplošných chráněných území v Olomouckém kraji, 2008, Zdroj: AOPK ČR

Kategorie	Celkem (počet)	Rozloha (ha)
Národní park (NP)	0	0
Chráněná krajinná oblast (CHKO)	2	55 809
Národní přírodní rezervace (NPR)	11	3 137
Národní přírodní památka (NPP)	11	116
Přírodní rezervace (PR)	51	2 251
Přírodní památka (PP)	65	578
Přírodní park	6	33 576

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Olomouckém kraji, 2008, Zdroj: AOPK ČR, KÚ Olomouckého kraje



Lokality soustavy Natura 2000 v Olomouckém kraji, 2008, Zdroj: AOPK ČR



SOUSTAVA NATURA 2000

Na území Olomouckého kraje se nacházejí nebo do něj zasahují čtyři ptačí oblasti (PO), které celkem zaujímají rozlohu 89 528 ha. Jedná se o PO Litovelské Pomoraví (předmětem ochrany jsou ledňáček říční, strakapoud prostřední a lejskec bělokříký), PO Jeseníky (chráněni jsou chřástal polní a jerábek lesní), PO Králický Sněžník a PO Libavá, u nichž je předmětem ochrany chřástal polní. Evropsky významných lokalit (EVL) bylo na území Olomouckého kraje vymezeno 67 o celkové rozloze 44 312 ha. K největším svojí rozlohou patří EVL Libavá, Litovelské Pomoraví, Rychlebské hory – Sokolský hřbet, Praděd a Morava – Chropýřský luh.

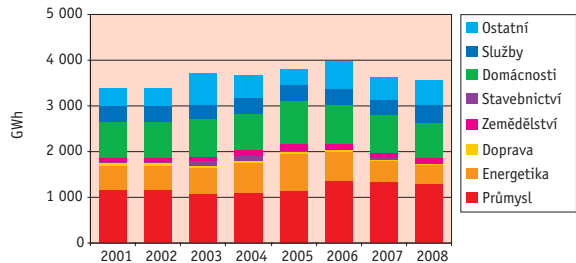


Energetika

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

V Olomouckém kraji se celkové množství spotřeby elektřiny meziročně snížilo o 2,4 %, celková spotřeba kraje v roce 2008 dosáhla 3 543,3 GWh. Nejvýraznější pokles lze zaznamenat v energeticky nejnáročnějších sektorech – v energetice (o 14,8 %), v domácnostech (o 4,8 %) a v průmyslu (o 2,9 %).

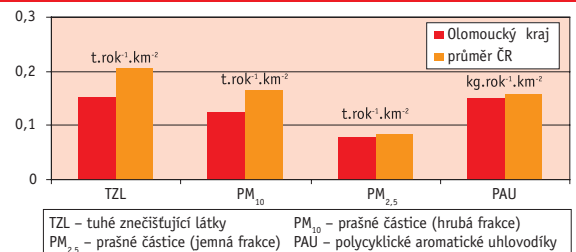
● Vývoj hrubé roční spotřeby elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství v Olomouckém kraji [GWh], 2001–2008, Zdroj: ERU



MĚRNÉ EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Měrné emise z vytápění domácností jsou v Olomouckém kraji pod průměrem ČR. Tato situace je způsobena jednak nižší hustotou osídlení v regionu (na kilometr čtvereční zde připadá 45,8 domácností – v ČR průměrně 50,7), ale i nižším podílem ekologicky méně příznivých způsobů vytápění (viz níže).

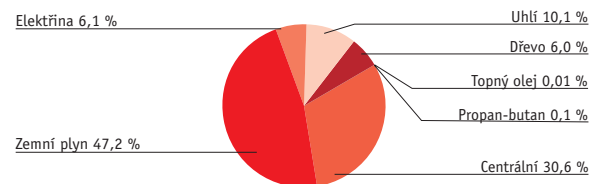
● Měrné emise z vytápění domácností v Olomouckém kraji [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2008, Zdroj: ČHMÚ



STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

V Olomouckém kraji je 113 770 domácností vytápěno zemním plynem, což představuje 47,2 % všech domácností v tomto regionu (průměr ČR je 38,7 %). Dalším nadprůměrně využívaným palivem je dřevo (průměr ČR je 4,2 %), ostatní paliva pro vytápění domácností jsou v tomto kraji v celorepublikovém měřítku pod průměrem.

● Struktura vytápění domácností v Olomouckém kraji [%], 2008 Zdroj: ČHMÚ

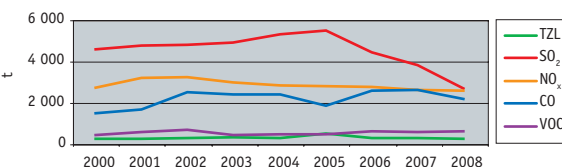


Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

Emise oxidu siřičitého pokračovaly v roce 2008 v dalším významném poklesu, který započal v posledních třech letech. Podíl se na něm optimalizace provozu energetických zařízení a v uplynulém roce i snižování výroby v oblasti energií. S tím koresponduje i snižování emisí CO v roce 2008. Emise ostatních sledovaných látek nevykázaly významné změny.

● Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZO 1)* v Olomouckém kraji [t], 2000–2008, Zdroj: ČHMÚ



* REZZO 1 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů.

VÝPIS HLAVNÍCH ZDROJŮ Z IRZ

● Výpis hlavních zdrojů z IRZ (Integrovaného registru znečišťování životního prostředí) v Olomouckém kraji, 2007, Zdroj: CENIA

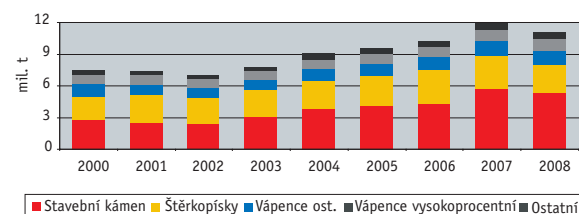
Název organizace	Emise do ovzduší	Přenosy v odpadech
Cement Hranice, akciová společnost	CO, CO ₂ , NO _x , Hg	
CTP Incest, spol. s r.o., LG. Philips Displays Technology Hranice		Cr, Cu, Ni, Pb, toluen, Zn
Dalkia Česká republika, a.s., Teplárna Olomouc	F a anorg. slouč., Cl a anorg. slouč., CO ₂ , NO _x , SO _x , Hg	As, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Hg, Zn
Dalkia Česká republika, a.s., Teplárna Přerov	Cl a anorg. slouč., CO ₂ , NO _x , SO _x , Hg	As, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Hg, Zn
Pars nova a.s.		Cd, Cu, Pb, PCB, Hg, Zn

● PCDD – polychlorované dibenzo-p-dioxiny, PCDF – polychlorované dibenzofurany, TOC – celkový organický uhlík

TĚŽBA

Největší význam má na území kraje těžba stavebních surovin, vápenců a cementářských surovin. V těžbě stavebního kamene zaujímá kraj 1. místo v ČR. Jeho těžba však v roce 2008 poprvé od roku 2002 poklesla. Těžba probíhá v řadě lokalit, např. Hrabůvka, Hrubá Voda, Kobernice-Brodek, Výkleky aj. Dvě hlavní střediska těžby vápenců se nacházejí u Hranic na Moravě a u Vitošova. Nejdůležitější ložiska cihlářských surovin spolu s cihelnami jsou Jezernice a Hranice na Moravě. Velké Vrbno je posledním těžebním ložiskem grafitu v ČR.

● Vývoj těžby v Olomouckém kraji [mil. t], 2000–2008 Zdroj: ČGS-Geofond

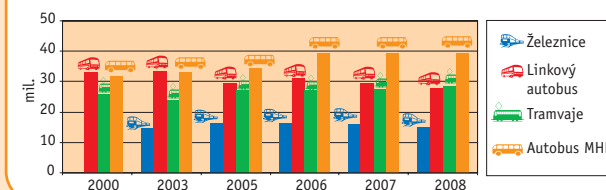


Doprava

CHARAKTERISTIKA DOPRAVY

Kraj je možné rozdělit na odlehlou severní část s horší dopravní obsluhou a napojením na silniční síť (s dopady na ekonomickou výkonnost regionu) a na dopravně významnou jižní část, kterou probíhají významné tranzitní trasy silniční i železniční dopravy. Jedná se o komunikaci za Brna na Prostějov, Olomouc, Hranice na Moravě a dále do Ostravy (silnice R46/R35 s intenzitami dopravy mezi 20–30 tis. vozidly denně). Další významnou silniční komunikací kraje je propojení s Královéhradeckým a Pardubickým krajem silnicí I/35, která je jako rychlostní komunikace zatím dokončena do Mohelnice (15–20 tis. vozidel denně). V roce 2008 byla dokončena modernizace spojovacího železničního koridoru „Č. Třebová – Přerov.“ Začala modernizace a elektrizace trati „Zábřeh na Moravě – Šumperk“. Objem osobní veřejné dopravy v kraji je výrazně nižší než v sousedním Jihomoravském kraji, nejvíce cestujících přepraví linkové autobusy (27,9 mil. osob v roce 2008). V nákladní dopravě je podíl železniční dopravy poněkud vyšší než ve většině českých krajů (cca 9 % přepraveného nákladu).

● Počet přepravených osob jednotlivými druhy veřejné dopravy v Olomouckém kraji [mil.], 2000–2008, Zdroj: MD



● Množství přepraveného nákladu* v Olomouckém kraji [tis. tun], 2000, 2003, 2006, 2007, 2008, Zdroj: MD

	2000	2003	2006	2007	2008
Železnice	4 234,9	2 466,6	3 637,1	3 609,0	2 888,3
Silnice	32 859,8	31 349,1	37 710,6	37 492,5	29 950,5

* Jedná se o počet přepravených osob (resp. zboží) nezávisle na délce přepravy. Údaj byl vypočten jako součet přepravních objemů v rámci kraje a mezi kraji (přes hranice kraje).

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

Automobilizace v kraji patří k nejnižším v ČR (364 osobních automobilů na 1 000 oby. v roce 2008). Hustota sítě dopravních komunikací je z národního pohledu mírně průměrná, kraj disponuje 91 km rychlostních silnic a 22 km dálnic.

● Hustota dopravní sítě v Olomouckém kraji [km, km.km⁻²], 2008 Zdroj: MD

	Délka komunikací v kraji (km)	Hustota dopravní sítě (km.km ⁻²)
Železnice	600	0,114
Silnice celkem	3 551	0,674
Silnice 1. třídy (z toho rychl. kom.)	441 (91)	0,084
Dálnice	22	0,022

EMISE Z DOPRAVY

Emisní zátěž z dopravy v Olomouckém kraji je v rámci ČR nižší, produkce emisí v kraji představuje cca 6–7 % celkových národních emisí z dopravy (dle jednotlivých látek). Měrné emise znečišťujících látek na obyvatele a km² v kraji jsou slabší pod průměrem ČR. Výraznější emisní zátěž z dopravy je koncentrována do oblasti Olomoucka a Přerovska, naopak v severní části kraje (Jesenícko, Bruntálsko) je velmi malá.

● Vývoj měrných emisí CO₂, NO_x, VOC a PM z motorové dopravy v Olomouckém kraji a v ČR [kg, oby.v.⁻¹], 2005–2008, Zdroj: CDV

Rok/Emise	Olomoucký kraj				ČR			
	CO ₂	NO _x	VOC	PM	CO ₂	NO _x	VOC	PM
2005	1 630	9,8	4,4	0,665	1 776	10,05	4,57	0,637
2006	1 661	9,3	4,0	0,650	1 804	9,46	4,11	0,622
2007	1 746	8,9	3,8	0,664	1 891	9,08	3,90	0,633
2008	1 699	8,9	3,3	0,628	1 833	8,41	3,32	0,597

● PM – prašné částice, VOC – těkavé organické látky